

KERALA PUBLIC SCHOOLS
HOME ASSIGNMENT (28TH SEPT to 3RD OCT 2020)

CLASS	SUBJECT	TOPIC / CHAPTER	MODULE / ASSIGNMENT																																			
VIII	SANSKRIT	Ch - 11 : सिंह दिलीपयोः संवादः	<p>1. संस्कृत में उत्तर दें ।</p> <p>(क) सिंहस्य नाम किम् ? सिंहस्य नाम कुम्भोदरः ।</p> <p>(ख) पार्वती कं वृक्षं पुत्रवत् पालितवती ? पार्वती देवदारु वृक्षं पुत्रवत् पालितवती ।</p> <p>(ग) "विस्तृतं साम्राज्यं , नवं यौवनं सुन्दरं च शरीरं" __ एतानि कस्य वैशिष्ट्यानि ? "विस्तृतं साम्राज्यं , नवं यौवनं सुन्दरं च शरीरं" __ एतानि दिलीपस्य वैशिष्ट्यानि ।</p> <p>(घ) "त्वं मूर्खोऽसि " इति कः उक्तवान् ? "त्वं मूर्खोऽसि " इति सिंह; दिलीपम् उक्तवान् ।</p> <p>(ङ.) क्षतात् कः त्रायते ? क्षतात् क्षत्रियः त्रायते ।</p> <p>(च) दिलीपः अवनत्य किं समर्पयति ? दिलीपः अवनत्य स्वशरीरं समर्पयति</p> <p>2. निम्नलिखित पदों का परिचय दें ।</p> <p>भगवतः , गुहायाम् , एतस्याः , गुरवे , प्राणैः , अनया</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th>पद</th> <th>मूल शब्द</th> <th>लिंग</th> <th>विभक्ति</th> <th>वचन</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>भगवतः</td> <td>भगवन्</td> <td>पुल्लिंग</td> <td>षष्ठी</td> <td>एकवचन</td> </tr> <tr> <td>गुहायाम्</td> <td>गुहा</td> <td>स्त्रीलिंग</td> <td>सप्तमी</td> <td>एकवचन</td> </tr> <tr> <td>एतस्याः</td> <td>एतद्</td> <td>स्त्रीलिंग</td> <td>षष्ठी</td> <td>एकवचन</td> </tr> <tr> <td>गुरवे</td> <td>गुरु</td> <td>पुल्लिंग</td> <td>चतुर्थी</td> <td>एकवचन</td> </tr> <tr> <td>प्राणैः</td> <td>प्राण</td> <td>पुल्लिंग</td> <td>तृतीया</td> <td>बहुवचन</td> </tr> <tr> <td>अनया</td> <td>इदम्</td> <td>स्त्रीलिंग</td> <td>तृतीया</td> <td>एकवचन</td> </tr> </tbody> </table>	पद	मूल शब्द	लिंग	विभक्ति	वचन	भगवतः	भगवन्	पुल्लिंग	षष्ठी	एकवचन	गुहायाम्	गुहा	स्त्रीलिंग	सप्तमी	एकवचन	एतस्याः	एतद्	स्त्रीलिंग	षष्ठी	एकवचन	गुरवे	गुरु	पुल्लिंग	चतुर्थी	एकवचन	प्राणैः	प्राण	पुल्लिंग	तृतीया	बहुवचन	अनया	इदम्	स्त्रीलिंग	तृतीया	एकवचन
पद	मूल शब्द	लिंग	विभक्ति	वचन																																		
भगवतः	भगवन्	पुल्लिंग	षष्ठी	एकवचन																																		
गुहायाम्	गुहा	स्त्रीलिंग	सप्तमी	एकवचन																																		
एतस्याः	एतद्	स्त्रीलिंग	षष्ठी	एकवचन																																		
गुरवे	गुरु	पुल्लिंग	चतुर्थी	एकवचन																																		
प्राणैः	प्राण	पुल्लिंग	तृतीया	बहुवचन																																		
अनया	इदम्	स्त्रीलिंग	तृतीया	एकवचन																																		

3. निर्देशानुसार धातुरूप लिखें ।

(क) पाल् लट् लकार उत्तम पुरुष
पालयामि पालयावः पालयामः

(ख) भू लङ् लकार प्रथम पुरुष
अभवः अभवतम् अभवत

(ग) त्यज् लोट् लकार प्रथम पुरुष
त्यजतु त्यजताम् त्यजन्तु

(घ) भक्ष् विधिलिङ् लकार प्रथम पुरुष
भक्षयेत् भक्षयेताम् भक्षयेयुः

(ङ.) स्था लृट् लकार उत्तम पुरुष
स्थास्यामि स्थास्यावः स्थास्यामः

(च) लभ् लोट् लकार मध्यम पुरुष
लभस्व लभेथाम् लभध्वम्

4. सिंह के विषय में पाँच संस्कृत वाक्य लिखें ।

1. सिंहस्य नाम कुम्भोदरः ।

2. सः भगवतः शंकरस्य सेवकः ।

3. गुहायाम् आगतान् पशून् सः भक्षयति ।

4. अतः सः नन्दिनी धेनुं भक्षयितुम् इष्टवान् ।

5. सः सिंहः काल्पनिकः आसीत् ।

5. निम्नलिखित वाक्यों का अनुवाद करें ।

(क) भगवतः शंकरस्य सेवकोऽस्मि ।

भगवान् शंकर का सेवक हूँ ।

(ख) एकदा एकेन गजेन अस्य त्वचा उच्छिन्ना ।

एक बार एक हाथी द्वारा इसकी त्वचा छीली गई ।

(ग) परन्तु एषा मम गुरोः धेनुर्मया रक्षणीयैव ।

किंतु मेरे गुरु की इस गाय को मुझे बचाना ही है ।

(घ) त्वं जीवितश्चेत् असंख्याः प्रजाः पालयिष्यसि ।

यदि तुम जीवित रहोगे तो असंख्य प्रजाओं को पालोगे ।

(ङ.) अतः बुभुक्षितस्त्वं मम शरीरेण तृप्तो भव ।

इसलिए मेरे शरीर से तुम भूखे, तृप्त हो जाओ ।

Rakshmi

DIRECTOR ACADEMICS

